

NYITRAMEGYEI SZEMLE

POLITIKAI, TÁRSADALMI, SZÉPIRODALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Megjelen vasárnaponkint.
Előfizetési árak: Egész évre 10 kor., fél évre 5 kor., negyed évre 2 kor. 50 fil. — Kézsegeknek, körjegyzőknek, tanítóknak 8 kor.
Egyes szám ára 20 fillér.

Felelős szerkesztő és lapfőigazgató:
DR. FRANCISZY LAJOS.
 Társ-szerkesztő:
DR. KASZALA JÁNOS.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Papnevelde-utca 9. sz.
Hirdetések árai: Egy háromhasábos petisors ára 16 fillér. Többszöri közlésnél árkedvezmény.
 Hivatalos hirdetések 100 szóig 4 kor., minden további szó 4 fil.

Az általános választói jog.

Közreadjuk lapunk egyik jeles munkatársának jelen cikkét, bár nem vagyunk egy állásponton az íróval. A választói jog kérdésében a fokozatos jogkiterjesztés elvét valljuk, melynek helyes alkalmazása *idő múltán* szükségszerűen az általános és egyenlő választói jog megvalósítására fog vezetni.

Az alábbi cikk írója nemzetiségi vidéken élő ember, a kinek felfogása a választói jog kérdéséről, a nemzetiségi áramlatok közé beékelte magyar értelmiség egy — tudomásunk szerint széles — rétegének gondolkodását tükrözi vissza.

Ebből a szempontból e közlemény érdeklődést kelt és figyelmet is érdemel. Szól pedig a cikk ekképen:

Innen-onnan már 7—8 esztendeje annak, hogy az *általános, egyenlő és titkos* választói jog hazánkat aktuálisan foglalkoztatja, de a mai napig is eldöntetlen maradt s nincs kellőleg tisztába hozva az a kérdés: belemehetünk-e ezen népjog általános kiterjesztésébe, a nélkül, hogy a nemzeti supremáciát kockára ne tennők?

A koalíciós kormány feltételül kapta ezen népjog általánosítását s gróf *Andrássy* Gyula a pluralitás elve alapján vélte a kérdés megoldását a leghelyesebbnek, a jelen kormány-nak programjában benne foglalta-

tik ezen népjog általánosítása, de a kormány egyes tagjai között nincs meg a szolidaritás s *Tisza* István gróf befolyása következtében az általánosítás már csak „kiterjesztés“-sé zsugorodott össze. Nincs meg a szolidaritás e kérdésben a függetlenségi pártokban sem s a néppárt is ebben a kérdésben csak annyit jelentett ki, hogy a választói jognak a nemzeti érdekek által megvont legszélesebb körre való kiterjesztését kívánja.

Nyílt kérdéssel állunk tehát szemben s hazafias kötelességet teljesít minden tollforgató ember, a ki véleményének szabad folyást enged s a különböző vélemények kialakulásához bármily szerényen is hozzájárul.

Nemzetiséglakta vidéken éltem meg férfi korom delét s immár 20 éves közpályámon arra a tapasztalatra jutottam, hogy a tót nemzetiségi vidékre beékelte magyar ember, a ki elsajátítja a nép nyelvét, a néppel tisztességesen, emberségesen bánik s benne bizalmat tud gerjeszteni, könnyű szerrel ragadhatja magához a vezetést. A „do ut des, facio ut facias“ régi jó elvének szem előtt tartása mellett a jó indulatú tót népet könnyű szerrel el lehet vezetni s

könnyű szerrel ki lehet oktatni az általánosított népjogok okos élvezetére. A brutális, igazságtalan és törvénytelen bánásmód viszont bizalmatlanná és elégedetlenné teszi ezt a népet, mely aztán önkénytelenül is menedéket keres a nem ritkán lelketlen s tisztán csak a zsebére dolgozó agitátor szárnyai alatt.

A népjogok általánosításánál nem kell a magyar supremáciát féltetni ott, a hol a kölcsönös tisztelet, szeretet és bizalom honol, a hol a nép a közgazgatási tisztviselőben jó tanácsadó, vezetőjét; szellemének, erkölcsének fejlesztőjét és vagyonának őreit látja, a hol minden tisztviselő, minden közhivatalt viselő magyar ember tiszteli a törvényeket s a népet minden törvénytelenesség ellen megvédelmezi. A jog és törvénytisztelet és jó erkölcs ezerszer többet ér s mérhetetlenül erősebb és maradandóbb bástyája a magyar supremáciának, mint akár ezer erőszakos és lelkiismeretlen választási elnök, ki talán csak egy „pillanatra“ gyönyörködhetik a diadal mámorában, mert a másik pillanatban már — legalább önmaga előtt — be kell ismernie, hogy győzelme pyrrhusi győzelem

A „NYITRAMEGYEI SZEMLE“ TÁRCAJA.

Szabadságharcunk költészete.

Irta és a pozsonyi Tanári Körnek 1911. máj. 24-én Nyitrán tartott közgyűlése alkalmából előadta: **Veszprémi Dezső.**

III.

A hazafíú érzés tüze hevíti a szabadságért küzdő összes honvédeink lángoló szívét, mely az ágyúk véres döngése közt sem ismer hátrálást, visszavonulást:

Véres a fű lábam alatt,
 Ellőtték a pajtásomat,
 Én sem leszek rosszabb nála,
 Elöl megyek a csatába.
 Szól az ágyú, jön a halál
 Jó éjszakát, kit megtalál.
 Százszor hal meg az, aki fél,
 Előre hát a hazáért!

S rohantak előre a hazaszeretet lángoló dicsősítésével elszánt honvédeink merészen, hisz utjukat egy szebb jövő káprázatos világának varázsos fénye világítja a szabadság illos levegőjével s csodálatos bűbájával s ekkor:

Néze Árpád az égből
 Könnyesepp hull a szeméből,
 S a földre lekiáltott:
 Büszke vagyok reátok! (Klapka-induló)

A hősiség és elszántság ily példái mellett ne csodálkozzunk, hogy bámul Európa, bámul bennünket a világ és szorul a német s a fellázadt nemzetiség. Ily honvédek vihatták ki a törökbecsei, a branyiszközi, a febr. 5-iki szolnoki s a febr. 9-iki piski csatát, melyeket népdalköltészetünk részben megénekel.

A viszonyok nyomasztó hatása alatt megtörtént a trónváltás. V. Ferdinand helyébe I. Ferenc József lépett. De midőn az ifjú császár az 1849. márc. 4-ikén kiadott új alkotmánya alapján arra törekedett, hogy Magyarországot megfossza ezeréves alkotmányától s koronatarományyá tegye: egy ország szive dobbant meg keservében s milliók ajka jajdult fel fájdalomában, hisz millió és millió lélek látta véren szerzett szabadságának végveszélyben forgását. Megsemmissítését hát nem tűrhették s a debreceni országgyűlés 1849. apr. 14-én a Habsburg-Lotharingiai házat örökre trónvesztettnek nyilvánította.

Nem csoda, ha így tesz a loyális s a királyához s a trónhoz mindig hű magyar, hisz alkotmányát s szentesített törvényeit eltörölték, sőt a honvédek esákorózsájáról lemetszték a koronát.

Petőfi is belefű hát tárogatójába s szen-

vedélyes hangja végig sivit a hazán, süvöltő viharként, tomboló haragnak szikrázó tüzevel, hogy belevegyljön a szivek és lelkek keserű könnyeibe.

Mint vészmadár süvölt az „Élet vagy halál“ e költeményében, melyben üdvözli a Respublikát:

A Kárpátoktól le az Al-Dunáig,
 Egy bős üvöltés, egy vad zivatar!
 Szétszórt hajával, véres homlokával
 Áll a viharban maga a magyar...

S szava a csaták bős forgatagában egyre harsog, az események által zaklatott képzeletében lázas indulatok támadnak, melyeknek szülöttei: izzó bosszút lehelő dalai, melyek tüzelnek, gyűjtanak, harera hevitenek s végre őt magát a legnagyobb szenvedélyre ragadják:

Itt a nyilam! mibe löjjem?
 Királyi szék áll előttem.
 Belelövöm bársonyába,
 Hogy csak úgy porzik kinyába.
 Éljen,
 Éljen a köztársaság!

Az ezután keletkezett iszonyatos zürzavarból ismét az ő lantjának végletes eszméi, hangjának szilaj esengése s a végsőkig biztató szava hallatszik ki. Lázasan izgatott képzelete

volt s hogy a magyar ügyet az illető kerületben alaposan elrontotta. Az ilyen actiót reakció szokta követni s ebből azután a kijózanítás alig lehetséges.

Az általános, egyenlő és titkos választói jog emberi jog, melyre e hazának minden lakója igényt tarthat s az mindenkinek kivétel nélkül megadandó. Teljesen az intelligencián, a közigazgatási és általában a magyar tisztviselői karon mulik, vajjon az általánosítás veszélyezteti-e a magyar ügyet vagy sem?

Egyébként nem a magyar ügy féltése forog jelenleg szóban, a mikor már magyarul beszélő osztrákokká tettek meg bennünket (köszönet érte az Ausztria szolgálatába szegődött választási elnököknek), hanem egyedül az a 200—300 magyar oligarcha család az, a mely félti hegemóniáját és a mely joggal félhet attól, hogy az általános, egyenlő és titkos választói jog életbeléptetése által az etetés-ítatás s egyéb voks-szerző módok alkalmazását sem pénzzel, sem szuronnyal győzni nem lehetne s vége volna az aranjúezi szép napoknak, melyektől oly nehéz a válás!

A jelen romlott politikai és társadalmi erkölcsök mellett minden jobb érzésű magyar ember sóhajt-hatja: „Általános, egyenlő, titkos választói jog — jöjjön el a te országod!”

Szakoleza, 1911. jún. hó. X.

Egy interview. Uralkodó szokás az az egyes fővárosi lapoknál, hogy ha az ország valamely felén feltűnést keltő, vagy közönséges elnevezés szerint szenzációs esemény történik, az illető lapok elküldik a helyszínre tudósítójukat, a ki aztán meginterviewolja az eseménynél szereplő embereket s az interview-ról ír egy hosszú lére eresztett közleményt, melyben „titkokat” tár fel, leleplez, itél, bírál,

fékeveszetten tombol s az elnyomatás miatt szenvedélye, indulatai a végsőkig ragadják, hogy a királyok ellen villámot hordjon lelkében. Megszületik hát lázasan túlzott verse: Akasszátok fel a királyokat:

Ezer felé bús haremző a Hon,
Arat rajt' a halál irtóztatón,
Itt egy falu, amott egy város ég,
Százszék jajtától zúg a lég;
S halál, rablás mind a király miatt —
Akasszátok fel a királyokat!

Az édes álmok és ábrándok között ő maga is fegyvert fogott, hisz egyik költeményében így kiált fel:

Az Isten a magányt nem nekem teremti,
Oda való vagyok én a csatatérre.
Dobják le testemmel együtt majd nevemet
A sírba, de addig ne bántson senkisémet!
Véglegeltemig nem hagyom a helyet,
Ott essem el bármily sárosan, véresen.

Küzdött is Bem oldala mellett, aki őt szárnysegédévé tette meg s rendjellel is ki-tüntette a szászsebesi csata után, melyet Pétőfi néhány hét múlva így énekelt meg:

Ki gondolná, ki mondaná,
Hogy e hely csatatér?
Hogy néhány rövid hét előtt
Itt folyt el annyi vér.

pelengérré állít ügyeket és embereket, diesér, vagy gáncsol, jót mond vagy rágalmoz, a hogy az egyéni izlése, felfogása, lapjának az iránya, de mindenek felett az érdeke kívánja.

Hogy ilyesmi egyáltalában lehetséges, annak csak a közönség az oka, mely sokszor tudatlanságból, sokszor jóhiszeműségből, sokszor meg céltatos rossz akaratból hagyja magát meginterviewolni.

Ily módon került országos nyilvánosságra Nyitra megyének az a házi ügye, melyet a vármegye közönsége a főispán és az alispán között felmerült ellentét neve alatt ismer. Ha csak az jutott volna ebből az ügyből az országos közvélemény tudomására, a mi tényleg megtörtént és úgy, mint a hogyan történt, nem volna kifogásunk az ügynek szellőztetése ellen, ámbár akkor is azt kellene mondanunk, hogy a vármegye ez a belső ügye nem tartozik az országos közvélemény fóruma elé.

Sajnos azonban, hamis és a vármegyét kompromittáló módon szellőztette ezt az ügyet a Pesti Napló és utána más fővárosi lapok is. A Pesti Napló elküldte Nyitára egyik munkatársát, a ki sorra járta a vármegyei élet szereplő urait: a főispánt, alispánt, főügyészt, ellátogatott a polgármesterhez is s az említett urakat meginterviewolván, nyilatkozataikat közzé tette. Van ezen nyilatkozatok között olyan is, mely súlyosan kompromittáló vármegyei közéletünk egyes szerepvivőire nézve, nincs közöttük egyetlen egy sem, mely árnyat nem vetne valakire.

Feltételezzük, hogy az említett urak jóhiszeműleg nyilatkoztak és nem volt szándékukban tisztviselőtársukat, vagy bárki mászt meggáncsolni, hanem az ügyet akarták tárgyilagossá megvilágításba helyezni. Csakhogy nagyon tévedtek, midőn feltételezték, hogy egy szenzációban utazó riportert alkalmas közeg lehetne akár valamely tényállás tisztázására, akár a tárgyilagossá igazság megvilágítására.

Az egész interview csak arra volt jó, hogy a főispán és alispán között keletkezett összekülönbözés, mint a vármegye szennyeses kerülnön az országos nyilvánosság elé, még pedig a vezető vármegyei emberek nyilatkozatai alapján.

Itt most már azon a ponton vagyunk, a melyen ez az interview nem csak az illető urak ügye, hanem a vármegye közönségé is. Hogy valamely sajtóorganum, mikép tárgyalja meg a mi vármegyei ügyeinket, ahhoz a sajtótörvény megengedett határain belül nem lehet

Itt harcólánk, itt vett körül
Az ellenség hada,
Elöl, hátul halál,
Ez rémes nap vala!

Egymás után jöttek ezután Bem és Görgei diadalai: a hatvani, bieskei, isaszegi s a váci diadalok. Ezeknek hire megdöbbentette az udvart s meggyőződött arról, hogy a maga erejével nem lesz képes hazánkat leigázni s Miklós orosz cártól kért segítséget. A segítség csakhamar megérkezett; 200000 muszka s az udvari had a maroknyi magyar leigázására.

Ekkor kapta a Kossuth-nóta e legismertebb szövegét:

Kossuth Lajos azt üzenté,
Elfogyott a regimentje,
Ha még egyszer azt izeni,
Mindnyájunknak el kell menni,
Éljen a haza!

s ekkor

..... megütik a rézdobot
Kiadják a kemény parancsolatot:
Keljetek fel hív magyarok a szóra,
Itt a muszka, daraboljuk apróra.

Föl is kelt a nép s oroszán módjára harcoltak a túlerővel szemben. Bizonyossága ennek a pétervárad, esornai, váci és aradi győzelmek.

(Folyt. köv.)

közünk, de hogy a vármegye vezető emberei maguk szolgáltatás az alapot indiskrét és a vármegyét nagyon kedvezőtlen színben feltűnő sajtóközlemények publikálására, azt már a legenyhébb felfogás szerint is feleslegesnek és mellőzendőnek kell mondanunk.

A közélet embereinek tudniok kell és bizonyára tudják is azt, hogy a mily tiszteletre méltó az igazságot szolgáló és kereső sajtómunkásnak a dolga, a ki a közérdek nemes céljaiért lelkesedik és azoknak az előmozdítását helyezi törekvéseinek homlokterébe, épp oly elítélendő a feltűnést, szenzációt és pikantériát hajhászó sajtó közegek kétes értékű munkája. Ilyenekkel szemben a közlékenység nem udvariasság és az állig való begombolódzás nem sértés, hanem okos óvatosság. És ezzel a közélet emberei nem csak önönmaguknak, hanem az állásuknak is tartoznak.

A polgári erkölcsstan és a tanítósság.

Irta: Páldi Vilmos.

I.

A Ratio Educationis megjelenése óta az elemi közoktatás is olyan hatalmas kérdéssé nőtte ki magát, hogy ma, sok egyéb létkérdésünk mellett első sorba került, mint olyan, mely gyökeres orvoslásra szorul.

Szálló-igék röpködnek a levegőben; tülekedés, harc folyik az iskoláért s talán nem ok nélkül, mert: „Akié az iskola, azé a jövő!” Lépten-nyomon felüti fejét sajtóban, gyülekezetekben, privát beszélgetések során az a kérdés, hogy hát tulajdonképpen kit is illet és milyen mértékben a közoktatás joga és kötelessége. (Megilleti a társadalmat s ennek alapvető intézményét az egyházat, és megilleti az államot is. Sem az egyházat, sem az államot nem szabad az iskolából kizárni. Ez a helyes és igaz alapelv. Szerk.) Igen gyakran elhamarkodva olyan állításokat hallunk e kérdésről elröppenni, melyeknek esetleges megvalósulása végzetessé lehetne nemzetünkre, egyházunkra egyaránt. A szofizmákkal dolgozó demagógia már oda vitte a nemzet egy széles rétegét, hogy még komoly férfiak, sőt még olyanok is, kik évezredek igazságok védelmezésének szolgálatában állván csakhogy moderneknek látszassanak, elkapatva a muló dicsőségtől, az iskolát odadobják martalécul annak az irányzatnak, melynek nemzetsorvasztó eredménye holt bizonyos.

Az a bizonyos kaptafa-rendszer, melynek törekvése a minden létező és nem létező intézménynek állami jellegűvé való tétele kérelmetlenül, helyén való lehet produktív és kézzel fogható javakat kezelő gépembereknél, de nem ott, hol a tiszta erkölcsöt alapozzák, hol a szívet és lelket nemesítik, hol a nemzetet előkészítik egy újabb, boldogabb évezredre. Lehet, hogy ennek az igazságnak fénylő tisztasága lengte át jelenlegi kultuszminiszterünk lelkét, midőn a mult év derekán tisztelgő kir. tanfelügyelőnknek tudtára adta, hogy eddig és ne tovább, elég volt az államosításból. A bátran kimondott szavak meglepődést keltettek a józanok, és bosszút, elkeseredést az elvakult kufárok körében.

A darabont-kormány által dédelgetett szociáldemokrácia bosszút esküdött a koalíciós kormány becsületes politikája ellen s minden téren megindította akcióját. Mikor Apponyi megalkotta 1907. évi, a tanitók fizetésének rendezéséről szóló törvényét, nem elégitett és nem is elégitethetett ki vele minden kívánságot. Egyes körökben felhangzott az elégedetlenség szava. Ez az elégedetlenség alkalmas volt arra, hogy a szociáldemokraták műhelyéből kikerült „Uj korszak” című tanügy-politikainak felavatott lap magához térítsen egy marék szabad-

kőműves fővárosi, s néhány gyöngelékű vidéki tanítót. S az „Uj korszak” megindult hódító útjára. Cikkei elejétől-végig a fizetés rendezési törvény szakaszait boncolgatták. A 20—30 ezer példányban szétküldött lap, amit legtöbbször ingyen küldtek meg a tanítók ezreinek, először esemege gyanánt hatott az olvasóra, mikor a valóban sok sérelmes törvényszakaszt szépen felaprózva látta maga előtt.

S abban az időben sem a „Népnevelő” kath. tanügyi lap, sem a „Néptanítók Lapja” egy szóval sem emlékezett meg a nem állami tanítóság sérelmeiről, ma például a „Népnevelő” már nemcsak elismeri a szóban forgó törvény helytelen megkülönböztetéseit tanító és tanító között, de harcol is azért, hogy a tanítóság soroztassék a XI. és X. fizetési osztályokba, melyekhez a méltányosság és törvény szerint is joga van.

Az „Uj korszak” elevenbe vágó közleményei mind nagyobb és nagyobb táborot gyűjtöttek össze. A vérszemet kapott kolompok a sikert teljesen kiaknázni akarván, fölvetették az eszmét a tanítók tömörítésére. Csakhamar megjelent a Magyarországi Tanítók Szabad Egyesületének alapszabály-tervezete az „Uj korszak”-ban, majd a megalakulás és végül Apponyi miniszternek a megerősítést elutasító határozata. Az ismeretlenség homályába burkolódzó alakoknak agitációja azonban nem esőkkent. Megbukott a koalíciós kormány és Székely lett ideiglenesen a közoktatásügyi miniszter, a ki meleg szeretettel vette pártfogásába az „Uj korszak” által plántált M. Tanítók Szabad Egyesületének alapszabályait s rövid időn belül meg is erősítette. Az „Uj korszak” ekkor már szilajabb és vadabb elvekké a terjesztésébe fogott. A lap homlokára állandóan odanyomatott: „Követeljük a közoktatás államosságát, minden felekezeti tendenciának az iskolából való kizárását...” Ennek megfelelően ütött, vágott mindent ami keresztény és katolikus. Nincs ujság vagy folyóirat, amely oly kiméretlenül merete volna támadni az egyházat, intézményeit és embereit mint az Uj korszak. Állandó vesszőparipája a szekularizáció a tanárok és tanítók egy táborba hozása és az erkölcs „legendája.”

Ujdonságok.

Úrnapja. Az Oltáriszentség fenséges ünnepe, melyet nyári verőfény szokott behinteni aranyos glóriával, ebben az évben hűvös és szeles időben folyt le. Bár a felsővárosban a körmenet a szűkös és egyenetlen utakon nem fejlődhetik ki eléggé, mégis évről-évre nagy számú nép van jelen ezen a meghatározott egyházi ünnepségen. A jelen évben a kedvezőtlen idő csökkentette a látogatottság mérvét, de azért az ünnepély most is magasztos fényvel folyt le. Az ünnepi nagy misét Czeizel Gábor prelátnak, nagyprépost végezte s a körmenetet is ő vezette. A hatóságok képviselőiben a körmenetben részt vettek: Crausz István főispán, dr. Cseryánszky Aladár kir. ügyész, Langhammer Vince vármegyei főjegyző, Czocher Kálmán főszolg., Rácz István árvaszéki ülnök. A nyitrai oltáregylet most is testületileg, tagjainak nagy számával jelent meg. A körmenet útjába eső házak ablakai az előbbi évek kegyeletos szokása szerint szépen voltak kivilágítva és virágokkal díszítve. — Ma az alsóvárosban tartják meg az Úrnap ünnepét és körmenetet.

Kanonoki installáció. A nyitrai székeskáptalan ujonnan előléptetett és kinevezett kanonokjainak beiktatása f. h. 11-én ment végbe a nyitrai székesegyházban. A beiktatást Czeizel Gábor prelátnak, nagyprépost, Csippek Sándor apátkanonok és Jeszenszky Alajos

prelátnak, apátkanonok eszközölték. A beiktatott kanonokok hódoló táviratot küldtek a Tátralomniczon időző főpásztornak, gróf Batthyány Vilmos dr. nyitrai püspöknek, a ki a táviratra szívélyes üdvözléssel válaszolt.

A tábortéri püspök — kanonok. A király a nagyváradi latin szertartású székeskáptalanban megüresedett utolsó mesterkanonokságot Bielik Imre prelátnak, kinevezett tábortéri apostoli helynöknek adományozta. Ezen kinevezés folytán a hadsereg főpásztora átlép a nagyváradi egyházmegye kötelékébe, de reméljük, hogy ez az átlépés nem szakítja meg azt az érzelmi kapcsolatot, mely őt eddig a nyitrai egyházmegyéhez, a hova a jogi kötelek révén is tartozott, fűzte és papi életpályájának maradandó emlékeivel csatolta.

Személyi hír. Kondor István nyitrai apátkanonok, a székeskáptalan gazdasági felügyelője befejezte karlsbadi kúráját s folyó hó 20-án visszaérkezék Nyitrára.

Kinevezés. Avemária János nagyszombati közjegyző-jelölt Lipótvárra állomás-felvigyázó gyakornok jelöltnek nevezetett ki.

Hymen. Fényes esküvő volt f. hó 14-én délben a budapest-belvárosi plebánia templomban. Székelyfalvi Vragassy Lipót dr. nyitrai kórházi főorvos, székelyfalvi Vragassy Jenő és alsómattyaszei Matyasovszky Sári fia vezette oltárhoz özv. ilencfalvi Sárkány Andorné szül. boczonádi Szabó Irén leányát irént. A fiatal párt Bakács János apátplebános adta össze magasan szárnyaló beszéd kíséretében. Násznagyok voltak garamveszelei Kazy Lázár és alsótakási Farkas László dr. udvari tanácsos, rókuskórházi főorvos. A ragyogó díszmagyaros menetet Sárkány József és Kazy Péter botos vőfélyek rendezték. A násznép soraiban ott voltak: Sárkány Agatha, Gózonny Ilonka, báró Csávossy Béláné, özv. Sárkány Józsefné, Beöthy Zsoltné, Kazy Lázárné, Vragassy Jenőné, Szmrecsányi Dárius, Kazy Károly, Csávossy Béla báró, Szabó Jenő, Beöthy Zsolt és Vragassy Jenő. Az esküvő után fényes lakoma volt az Országos Kaszinóban, mely után a fiatal pár nászutra kelt.

Gasparik Ignác nagysurányi tanító oltárhoz vezette Marcell Józsefét ugyancsak nagysurányi kath. elemi iskolai tanítónő.

Bartosiewicz Imre gróf Erdődy Imre hitbizományi uradalmának számtartója örök hűséget esküdött Pázmány Ilonkának, Pázmány Sándor galgóczi kántor és igazgató-tanító leányának.

Irodalmi kör zárógyűlése. A nyitrai nagyobb papnevelőintézet Magyar Egyházi Irodalmi Iskolája f. hó 12-én tartotta ez évi zárógyűlést dr. Franciscy Lajos theol. tanár, az Iskola igazgatójának elnöklete alatt.

A zárógyűlés főtárgyát az 1910/11-ik évi irodalmi pályázatok eredményének kihirdetése alkotta. Pályadíjjal jutalmazandó tételek a következők voltak: 1. Fejtessék ki meggyőző érvekkel, hogy az isteni kinyilatkoztatás dogmái nem gátolják a tudományos és társadalmi haladást, ellenkezőleg azt előmozdítják. 2. Soroljassanak fel és cáfoljassanak meg a modernizmusnak a Szentírásra vonatkozó tévelyei. 3. Adassék elő a Josefinizmus rendszere és világítassanak meg annak az egyházi életre való kihatásai. 4. Kimerítő szociális előadás kívánatik a) a katolikus legényegyletek s ezzel kapcsolatosan a kath. tanone-otthonokról; b) a hitel és fogyasztási szövetkezetekről; c) a munkásnép keresztény alapon való szervezésének célja és feladatairól.

Ezenkívül két szabadon választott magyar egyháztörténelmi tétel is részt vett a pályázatban. Ezen pályátételek jutalmául a nyertesek között a nagyobb papnevelőintézet előjáróinak adományából kiosztatott 9 drb. cs. és kir. arany, 20 kor. és számos könyv.

Pályadíjat nyertek: Kempny György, Ploig Agoston, Briesztyenszky Viktor, Rudinszky József, Briesztyenszky Rezső, Schmidt István, Szollárik Agoston, Smotlák Antal, Bartacs Ferenc, Domesek István Kállay Viktor.

Az Iskola megalapítója és kezdettől fogva nagylelkű pártfogója dr. Csippek Sándor 40 koronás jutalomdíját Martiss Zsigmond, Patacs Ferenc elnökök és Domesek István jegyző kapták.

A jövő évi tisztikar a következőképp alakult meg: Elnök Úrge József, jegyző Szollárik Agoston, pénztáros Domesek István, könyvtáros Briesztyenszky Rezső, aljegyző Rudinszky József. Bizottsági tagok Cserei János, Briesztyenszky Viktor és Schmidt István.

A zárógyűlés az igazgató buzdító szavaival ért véget.

Főegyházmegyei hír. Gasparecz Béda kapucinus atya Csejthére küldetett kiségitő lelkésznek.

Áthelyezések a Máv.-nál. Kovács Imre máv. hivatalnok Pöstyénből Érsekújvárra, Hauslinger Ferenc Érsekújvárról Hölakra, Váczy Vilma Czeglédre Érsekújvárra helyeztetett át.

A kath. kör nyári mulatsága. A nyitrai kath. kör vigalmi bizottsága 1911. évi június hó 18-án, vasárnap délután a zabori zárdában nyári tánemulatságot rendez, s erre a kör t. tagjait és azok vendégeit tisztelettel meghívja. Belépti díj személyenként 1 korona. Rossz időjárás esetén a mulatságot jun. 25-én, s ha akkor is kedvezőtlen idő volna, június 29-én fogják megtartani. A mulatság megtartását a kör épületére kitézött zászló fogja jelezni.

Az érsekújvári választás epilógusa. Annak az interviewnek során, melyet lapunk más helyén is szóvá tettünk, Turchányi Ödön alispán a Pesti Napló közlése szerint a legutóbbi érsekújvári képviselő választás egyik mozzanatáról is lerántotta a leplet. Elmondotta ugyanis az alispán, hogy a választás reggelén megérkezett Érsekújvárra, a hol rosszul állott gróf Teleky József munkapárti jelölt ügye dr. Kovács Pál néppárti jelölttel szemben. Az alispánnak Teleky emberei azt mondták, hogy itt csak 20.000 korona segíthet. Turchányi Ödön erre elment egy érsekújvári ur emberhez, a ki az alispán szavára kölesön adta a kívánt 20.000 koronát s ennek folytán a választás Érsekújvárott simán folyhatott le és a munkapárti jelölt győzelmével végződött. Az alispán azután kérte a főispánt, hogy a pénzt sürgősen adja meg, mert ő az ilyen tartozást 24 óra alatt kiegyenlítettnek tart, akárcsak a kártyaadósságot. Crausz István főispán ennek ellenére csak egy fél év múlva fizette ki az összeget és akkor is két részletben, a miből az alispánnak nagy kellemetlenségei származtak.

Eddig terjed a Pesti Napló közlése. A szóban forgó epizód, ha igaz, nem tár fel titkot, mert köztudomású, hogy a kormánypárt Nyitra megyében is tömördek összegeket költött a választásokra és főképp az érsekújvári kerületben valóságos orgiákat ült a pénzzel való operáció szertelenségére.

Arnyat vet a vármegyére, hogy ez a csunya mozzanat most egy összetűzésnek kifejezésül napfényre került, de az igazi szégyent az hozza, hogy ilyesmi a választási küzdelem alatt egyáltalában megtörténhetett.

Jótekonyság. A nyitraegerszegi tűzkárosultak részére a nyitrai székeskáptalan 50 kor., az esztergomi főkáptalan 100 kor., Apponyi Gyula gróf ur pedig kedvezményes árú fedőcserepet volt kegyes adományozni, mely jótekonyságért a leégett szegény családok ez uton is leghálásabb köszönetüket fejezik ki.

Ajtics Horváth Dezső országgy. képviselő ünneplése. A vágsellyei vág-hidnak az építés stádiumába való kerülése osztatlan örömet keltett Vágsellyén s annak vidékén. Az általános örömben a polgárság hálás szívvel emlékezett meg mindazokról, a kiknek ezen nagy mű megvalósulásában részük van. A hála különösen Ajtics Horváth Dezső a kerület közszeretett és közbecsülésben álló országgyűlési képviselőjét illeti, a ki fáradságot nem ismerő buzgalommal, odaadással ápolta s előmozdította a hidépítési ügyét. Vágsellye polgársága átértette szeretett képviselőjének a község érdekében kifejtett üdvös működését s azért, hogy halálának kifejezést adjon f. hó 11-én 40 tagu küldöttséggel kereste fel Vágsellyén szeretett képviselőjét. A küldöttség szónoka Gombár György plebános a hála és szeretettől őszintén áthatott ékes szavakkal méltatta Ajtics Horváth Dezső érdemeit s a lakosság hálás köszönetét, egyuttal biztosítván a képviselőt Vágsellye népének ragaszkodásáról.

A plebános zajos éljenzéssel kísért szavait Hucskó Mihály Vágsellye község bírájának felszólalása követte, a ki a község előjárósága

nevében üdvözölte a kerület képviselőjét, s kérte, hogy üdvös működése körében ápolja ezentúl is Vágsellye község érdekeit, a miért a község polgársága részéről őszinte szeretet, ragaszkodás s nagyrabecsülésről biztosítja.

Ajtics Horváth Dezső ezen váratlan ünnepeket hatása alatt teljesen elzékenyülve mondott köszönetet a hála és szeretet ezen megnyilatkozásáért s a küldöttség tagjait biztosította arról, hogy Vágsellye érdekeinek istápolását ezentúl is közéleti működése legfontosabb feladatának fogja ismerni. A küldöttség tagjainak ezután szeretett képviselőjük vendégszeretében volt részük, a melynek keretében egy kis gazdasági előadás is esett, a mikor a szeretett házigazda a küldöttség tagjainak költségéket mutatott be s azok használatát szemléltető módon megmagyarázta.

Ezüstmisési áldozópapok. Május hó 30-án tartotta Máriacellben ezüstmiséjét *Sándorfi Nándor* lopassói esperes plebános. Manuduktora *Tagányi Alajos* szentszéki tanácsos, vittenezi plebános volt. — Ugyanezen a napon tartotta ezüst miséjét teljes esendben az esztergomi bazilika Bakácskapolnájában *Ernyey Pál* nagylapási plebános. — Fogadják az ezüstmisési áldozópapok szívből eredő jókivánatainkat.

Meghívó. A nyitrai ker. szociális egyesület jun. 18-án vasárnapon d. u. 4 órákor nagygyűlést tart, melyen *Kolos József* főtitkár székfoglaló beszédet mond. Utána tót nyelvű előadás. A tagtárs urat tisztelettel meghívja dr. *Kaszala János* elnök.

Halálozás. Ifj. *Holek László* joghallgató, *Holek László* esendőrőrnagy fia folyó évi június hó 13-án Budapesten életének 22-ik évében, hosszas szenvedés után az Urban esendesen elhunyt.

Követésre méltó példa. Sokszor felüti fejét az a panasz, hogy kath. társadalmi intézményeink gyámolítására a nagyközönség áldozatkészsége igen túl van terhelve. Az adományozásnak legmegszokottabb formája az, mikor a kegyes adakozó pénzbeli áldozatáért semmi ellenértéket nem kap. S ebből a szempontból mintha a panasz közel járna a valósághoz, mintha a közönség adakozó kedve megesapant volna. Igen praktikus, de nem új módját ejtették a nagytapolcsányiak annak a kérdéses panasznak megállítására, hogy sivar anyagi gondoktól terhelt kath. legényegyesületekön is segítsenek. Tárgysorsjátékot rendeztek. Ezzel segíteni vélték a tengődő egyesületen is, meg nem kívánták teljesen ingyen az adományokat se. Dr. *Halaktovics Jenő* kir. törvényszéki bíró egyesületi világi elnök érdeme az, hogy a tárgysorsjáték kitűnően lendített a kath. legényegyesületen. A lefolyt tárgysorsjáték — mit belügyminiszterileg engedélyeztetek — 3000 korona tiszta jövedelmet, tehát ugyanannyi adósságtörlesztést hozott be az egyesületnek. Buzgóság nélkül természetesen sikertelen lett volna a kísérletezés; s a mi a fő mindenki meg van elégedve: a nagyközönség köréből a szerencsés nyertes (akik nem nyertek, azok se sajnálják a sorsolás kellemes izgalmait) és legjobban a kath. legényegyesület. Ime a példa: kövessük!

Miért maradt el a nagyszombati zarándoklat? Pünkösdi másodünnepén 800 emberből álló zarándoklatnak kellett volna Nyitrára, illetőleg a nyitrai Boldogasszonyhoz érkeznie. Nyitrán nagyban készültek az impozáns bucsujárat fogadására, de az a közönség nagy esodálkozására elmaradt. A zarándoklatról ugyanis az utolsó pillanatban le kellett mondani, mert jóllehet a zarándoklat vezetősége a pozsonyi forgalmi főnökségtől személyvonatot kért a zarándokok szállítására és jóllehet a forgalmi főnökség május 12-én 4483/911. sz. leiratában a külön személyvonatot engedélyezte és megígérte, illetőleg a külön személyvonatra szóló megrendelést elfogadta, mégis a nagyszombati vasuti állomásfőnök *tehervonatot* állított össze és azt akarta a bucsusok rendelkezésére bocsátani. A bucsujárat vezetősége ezt el nem fogadta, de el sem fogadhatta, mert maguk a bucsusok is a teherkocsikat egyenesen visszautasították. Az állomásfőnök azzal akarta igazolni az eljárását, hogy a pünkösdi ünnepek alatt nagy a forgalom, ennél fogva elegendő számú személykocsik nem állanak rendelkezésére. — Am jó, fogadjuk el ezt, de úgy a pozsonyi forgalmi főnökség, mint a nagyszombati állomás is nem június 4-én, mikor a bucsujárat vezetősége a

megrendelt személyvonatot követelte, nem akkor fedezték fel ezek az urak azt, hogy a pünkösdi ünnepek alatt nagy a forgalom, hanem azt bizonyára már azelőtt is tudták s akkor hát miért nem értesítették kellő időben a zarándoklat vezetőségét arról, hogy a megrendelés nem teljesíthető? Felütni az embekeket talán a vasuti főnökségnek sincs joga és épp úgy nincs joga kárt okozni magánosoknak és az államnak. A Nagyszombatba összesereglett 800 ember kárt szenvedett, mert költségeket, anélkül, hogy a célját elérhette volna, de kárt szenvedett az állam is, mely a jelen esetben több ezer koronát bevételezhetett volna. Reméljük, hogy a vasuti igazgatóság a különös esetet alaposan megvizsgálja és az érzékeny sérelmet orvosolni fogja. Ez legelembb kötelessége.

Meghívó. A nyitrai római kath. néptanítók egyesülete f. hó 19-én hétfőn d. e. 10 órákor a nyitrai kath. kör nagytermében rendkívüli közgyűlést tart. Tárgysorozat: 1. Az egyházmegyei főtanfelügyelő úr megnyitó beszéde. 2. A tisztikar és a választmány válasza. 3. A jövő közgyűlés helyének kitzése. 4. A tagok összeírása. 5. Esetleges indítványok. Szíves megjelenését kérve a rendkívüli közgyűlést nagyságos és főtisztelendő egyházmegyei főtanfelügyelő úr megbízásából egybehívja *Pográny, 1911. június 6. Karsay Imre*, plebános.

Egyházmegyei hír. *Turcsin Antal* bobóthi plebános megkapta a nagyhelvényi plebániát; *Pelikán Adám* nagyhelvényi ideigl. adminisztrátor hasonló minőségben Bobóthra küldetett.

Tanulmányi kirándulás Bajmócra. Az iskolatestvérek nyitrabajnai polg. fiúiskolája internátusának növendékei f. hó 8-án kirándultak Bajmócra. A tanulókat *Weber Bónis* igazgatóval a tanári kar, dr. *Némethy Lajos* nyug. esperes, házilelkész és *Markovics János* esperes, érseki biztos vezették. A kirándulásnak nemcsak az ismeretek gyarapítása volt a célja, hanem a kegyelet-lerovás is ama nagyjaink iránt, kik a balszerencsétől üldözötve, a vár erős falai közt menedéket találtak, vagy országos ügyeket intéztek el. A tanulók impozáns módon adtak kifejezést kegyeletüknek. Ugyanis a nevezetességek megtekintése után *Rákóczi-hársfája* alatt tartották meg az utolsó önképzőköri ülésüket. A beszédek s a szép kuruc-dalok s költemények elhangzása után fogadalmat tettek, hogy a hazaszeretben II. *Rákóczi Ferencet* választják mintaképüknek. Azután a tanár-elnök indítványára gyűjtést rendeztek egymásközt, hogy önképzőkör-helységük részére *Rákóczi arcképét* megfestethessék. — A kisebb tanulók ugyanekkor *Zoborhegyre* mentek, ahonnan a legjobb hangulatban csak késő este értek haza.

Népgyűlés. A nyitrai szociáldemokraták f. hó 18-án népgyűlést tartanak a gőzmalom melletti téren, a politikai helyzet és a katonai túlerhelés napirenddel. Előadó dr. *Matzner Hugó* ügyvédjelölt Nagyszombatból. A gyűlésen tiltakoznak a katonai terhek emelése ellen.

Sajtópör. *Chair Vilmos*, a F. M. K. E. főtitkára több cikket irt egy helyi lapban, melyekben élesen megtámadta a nyitrai tót bankot, mely állítólag a Tátrabankkal tart fenn üzleti összeköttetést. A cikk különösen heves volt dr. *Brezsny Gyula* ügyész ellen, kit pánszlávnak elnevezett és azt állította róla, hogy őt a nagytapolcsányi intelligencia e miatt bojkottálta. *Brezsny Chair* ellen sajtópört indított. A főtárgyalás hétfőn volt Nyitrán. A vádlott kijelentette, hogy az inkriminált cikket ő irta, közérdekből. A törvényszék *Chairt* felemeltette, mert megállapította, hogy csak jogos hírlapi kritikát gyakorolt dr. *Brezsny* politikai magatartása felett, de személyét nem sértette. *Brezsny* védője, dr. *Halasi Lipót* felebbezést nyújtott be.

Ankét a városi szegényügyben. A nyitrai városi szegényügy rendezése céljából folyó hó 13-án tanácskozás tartott a városi székház tanácstermében *Tóth Lajos* polgármester elnöke alatt.

Az anketén jelen voltak: dr. *Babó Tivadar*, *Bozhorn Vilmos*, *Crausz Vince*, dr. *Franciscy Lajos*, *Hinfner János*, *Hervert János*, *Jeszenszky Alajos*, *Jelinek Miksa*, *Jelinek Miksáné*, *Kútvaszer István*, dr. *Ótvös Aladár*, *Rédeky Géza*, *Szmda Kálmán*, *Steiner Armin*, *Vass Károly*, *Weisz József*. *Tóth Lajos* polgármester kimerítően megismertette a városi szegényügy mai állását, körvonalozván egyúttal azokat a feladatokat, melyek ezen a téren a város közönségére kötelességszerűen hárulnak. *Vass Károly* városi

közgyám a szegények segélyezésének a város területén ezidő szerint divó módjait és a szegények istápolására szolgáló intézmények működését terjesztette elő statisztikai adatok kíséretében.

Felolvasatott ezután egy nagy gondal kidolgozott szabályrendelet, melyet a bizottság alaposan megvitatott és egyhangulag elfogadott. Ennek a fontos szabályrendeletnek az alapelve az, hogy a város szegényeinek a segély természetben nyujtassék. Ez teszi szükségessé egy a célnak megfelelő szegényháznak a létesítését. A míg ez felépülhet, a város szegényei egyes nyitrai lakosknál fognak elhelyeztetni. A szegények ellátásának forrásai: 1) a már létező és tényleges segélyt nyujtó intézmények; 2) az ápolási alap (40.000 k.); 3) a városi szegény alap (38.000 korona); 4) városi pótdó. Eszabályrendelet a város képviselőtestület elé terjesztetik.

Mínthogy a tanácskozáson többen az Engel-féle magtárépületet hozták javaslatba, mint olyant, a mely célszerűen lenne átalakítható szegényházzá, az értekezlet felkérte a polgármestert, hogy az említett épület megszerzése iránt az előzetes tárgyalásokat indítsa meg.

Novena Jézus szent Szívéhez a nyitra boldogasszonyi templomban az idén f. hó 22-én kezdődik megnyitó és folyó hó 30-án végződik záróbeszéddel, mindennap este 6 órákor kivéve a közbeeső két ünnepet, u. m. a vasárnapot és Szent Péter és Pál apostolok ünnepét, mely napokon délután 1/4 órákor fog megtartatni. Kelt Nyitrán, 1911. június hó 14. *Kottesovszky Alajos* boldogasszonyi lelkész.

Toronyóra illaván. *Bielik Imre* ki-nevezett tábóri apostoli helynök minap szülőföldjén Illaván időzvé, a nála tisztelgő községi előjárásának megígérte, hogy a templom tornyába órát állíttat be s annak fentartására alapítványt lesz. A község lakosságát a nagy-lelkű adomány igen megörvendeztette.

Uj rend. A nyitrai városi római kath. elemi iskolák évvégi értesítőiben mindig fájó hangként ütötte meg füleinket az a sok-sok számsorból álló fájdalomkiáltás, hogy több ezer félnapot tesz ki az igazolatlan mulasztások száma. Hogy ennek oka nem kizárólag a szülők gondatlanságán múlott, mutatja az a körülmény, hogy az utóbbi hetekben a város-házán új rendet léptettek életbe. Szóval a tanítók által kimutatott mulasztó gyermekek szülőjét beidézék s ha kellőleg a mulasztást nem igazolják, pénzbírsággal sújtják. Hisszük, hogy a jövő tanév elején ugyanily energiával és bizonnal több sikerrel fognak eljárni s akkor azok a számsorok is apadni fognak.

Ifjúság öröme. Nyitraujlakról írják: Nagyon becses ajándékkal gazdagították meg a nyitraujlaki római kath. templomot az ottani hívek. Ugyanis boldogult dr. *Steinhöfer Gyula* esperes-plebános bejegyzésével *Buttá Lina* urhölgy gyűjtést rendezett a római kath. templomban nehezen nélkülözött ifjúsági zászlóra. A gyűjtés rövid idő alatt szép eredménnyel végződött, amennyiben a beszerzendő zászlóra 192 kor. 78 fillér folyt be. Ezen összegért a nevezett urhölgy azonnal megrendelte a zászlot. E napokban szentelte fel az ünnepi szent mise után, özv. gróf *Esterházy Jánosné* kegyurnő jelenlétében, *Setopka János* jelenlegi h. plebános, az egyházmegyei hatóság engedélyével, nagy szertartás és ünnepély mellett. A zászlóanyai tisztet *Esterházy Lujza* comtesse viselte. Megindító volt látni a fiatal comtesse meghatottságát és vallásos áhitatát, valamint a tíz éves gróf *Esterházy János* buzgóságát, mellyel a szertartásnál segédkezett. — Az ifjúság a jó szívű adakozóknak és az adományok gyűjtésénél, valamint a zászló beszerzésénél fáradságot nem ismerő *Buttá Lina* urhölgynek ez úton is hálás köszönetét fejezi ki.

Keresztszentelés. A trencsénmegyei kis Zsolnaerdőd községben a minap egyszerű, de megható ünnepek keretében szentelte fel a kerületi esperes, *Blazsek Lajos* azt a keresztest, melyet a község állított fel. Zsolnaerdődöt két esztendővel ezelőtt egy tűzvész majdnem teljesen elpusztította és a koldusbotra jutott lakosság csak állami segéllyel tudta faluját újra felépíteni. A hamujából újjáéledt község lakossága hátlájának maradandó emlékeül tetemes áldozatok árán nagy köreztet állított iskolája elé. Gróf *Batthyány Vilmos* nyitrai megyéspüspök *Blazsek Lajos* kerületi esperest bizta meg a kereszt felszentelésével, akit a felszentelés napján a feldiszi-

tett község elején a falu lakossága élén a bíró, majd egy fehérruhás iskolásleány üdvözölt. Fenyőekkel díszített uton haladt az esperes hosszú menet élén a falu elejétől a kőkereszt-hez és annak felszentelése után a falun kívül levő kápolnához, melynek lourdesi Mária-szobrát szintén felszentelte volt. Itt az esperes szentbeszédében a kereszt buzgó követésére és tiszteletére buzdította az egész környékből nagy számban összesereglett hallgatóságot. Az ünnepélyt Te Deum rekesztette be.

Lelkigyakorlatok. A szakolczi szent. Feren-rendi zárdában a világi papság számára évenként tartatni szokott lelkigyakorlatok ez évben *augusztus 7—10-ig* lesznek. Azok az urak, akik a szakolczi rendházban akarják lelkigyakorlataikat végezni, f. é. július 31-ig jelentkezzenek a házfőnökségnél.

Az „Élet“ 24. száma a következő tartalommal jelent meg: Vasárnapi levél: Germán invázió. — Zenés esték, Strauss Richárd: Lányi Viktor. — Alom a paron, Ködbenézók (Költemények): Lányi Sarolta. — Mások kenyerén: ford. Kara Ferenc. — Krajcár: Tytly. — A kutya, Mint olyan: Janeiro. — Selene (Regény): Orbán Dezső. — Egy kis könyv mellett: Sik Sándor. — Leya utolsó levele Ivánnak: Harsányi Lajos. — Végesi legenda: Anka János. — A római magyar kiállítás: Vág Boldizsár. — Csütörtök úr (Regény): Chesterton-Hévey. — Könyvek. — Színház. — Mozgó képek. — Szerkesztői üzenetek. — Az „Élet“ szerkesztősége és kiadóhivatala: Budapest, VII., Damjanich-u. 50. sz. alatt van.

Emlékezés — Kopcsay Jánosról. Hirt adtunk a minap a szakolczi kir. kath. főgimnázium igazgatójának *Kopcsay Jánosnak* haláláról.

A boldogult tanfőúrban, aki 40 esztendő töltött a tanári pályán és 15-öt igazgatói minőségben, kiváló emberi erények lakoztak, melyek emlékéit a legnagyobb tisztelet és kegyelet forrásává teszik mindazok előtt, akiknek volt alkalmuk az elhunytat közelebbről megismerni.

Egy kiválóan nemeslelkű férfiút vesztett el benne a világ, aki alkotásokban gazdag, hosszú és áldásos életében érő szívének melegségét mindenki érezte tudta, aki soha, senkinek nem ártott, akinek fenkölt lelke oly tiszta volt, hogy a rosszakaratot nem is ismerte. A tanárság, mely rajongó szeretettel vette körül ősz fejét, őszinte és mély fájdalommal siratja atyját, a tanulóifjúság tanárját, akinek bámulatreméltó türelme, szelidsége, mindent megbocsátó jósága valóban örök mintaképe lehet minden idők pedagógusának. A társadalom pedig, melyben hosszú évtizedeken át vezető szerepet vitt, sokáig fogja érezni az őr, melyet halála hagyott s melyet sikerrel betölteni a mai viszonyok között csak egy oly férfiú lesz képes, akinek alacsonyabb érdeken felülemelkedő lelkében a megboldogult kiváló tulajdonságai fellelhetők lesznek.

Az elhunyt igazgató ez előtt két héttel kezdett betegeskedni. Egész váratlanul szívgyengeség lepte meg s kezelőorvosa már akkor reménytelennek jelezte állapotát. A nagybeteg bizott állapota javulásában s nem ok nélkül, mert pünkösdi vasárnapján már anynyira jól érezte magát, hogy ágyát elhagyhatta s az egész napot a legjobb kedéllyel családjá körében töltötte. Hétfőn reggel azonban újból elfogta szívgyengesége s szerető hitvesének karjai között néhány perc alatt, minden fájdalom nélkül visszaadta lelkét Teremtőjének.

Kopcsay János született 1845-ben Virván, Zemplén vármegyében, gör. kath. vallású tisztviselő családból. Iskoláit Ungvárott, egyetemi tanulmányait Budapesten végezte. 1871. évben kiküldetett tanárnak Szakolcára, melynek akkori társadalmi viszonyai bőséges okot és alkalmat adtak a hazafias érzelmű tanárnak, hogy magyar kartársaival egyetemben a társadalmi életet nemzetesebb irányba terelje.

E mozgalomban vezető szerepet vitt Kopcsay, akinek céltudatos tevékenységét finom modora, előzékenysége és ezekből támadt nagy népszerűsége csakhamar gyümölcsözővé tette. A magyar tanárok elsőnek a Bach-korszakbeli Casinót alakították át, mely tagjait a monarchia legkülönbözőbb vidékeiről származó mindenféle, csak nem magyar hivatalnokokból és katonatisztekéből vette. Kopcsay fáradhatatlan buzgóságának sikerült a magyar elemek számára a vezetést biztosítani, az idegen nyelvű hírlapokat fokról-fokra kiküszöbölni s magyarokkal helyettesíteni és 1889. óta a Casinó hivatalos nyelvűvé a magyart tenni az eddigi német helyett. Köztudomású érdemeinek elismerésül a Casinó, mely később a Gvadányi-ház emléktáblájának leleplezése alkalmából nevével Gvadányi-körre változtatta, elnökvé választotta 1893-ban s e tisztséget haláláig viselte. Elnöksége alatt a kör a magyarság első társadalmi tényezőjévé küzdött fel magát s ismeretterjesztő előadásával és különféle más társas összejöveteleivel nagy szolgálatot tesz a magyar kultúrának. Kopcsay mint helybeli iskolásleány elnök aktív szerepet vitt a népoktatási ügyek intézése körül is. Buzgó és lelkiismeretes tanár volt, aki hosszú szolgálata alatt nemzedékek hálájára tette magát méltóvá. 1896-ban lett az intézet igazgatójává. E minőségében emberbaráti jószívűségének oly sok tanujelét adta, hogy tanáraitól, tanítványaitól és a szülőktől egyaránt a legnagyobb tiszteletben és szeretetben volt része. Mivel az intézet tanulói jóformán kivétel nélkül szegény emberek gyermekei, nagy gondot fordított az ifjúság anyagi helyzetének könnyítésére. A segítőegyesületből majdnem minden szegény tanulónak jutott könyv vagy pénzsegély. Mivel Szakolcán kevés a tanulóknak való lakás, Kopcsay azt javasolta a segítőegyesületnek, hogy vegye meg a főgimnázium szomszédságában lévő házat s ajánlja fel a minisztériumnak internátusi célokra. A javaslatot elfogadták s a minisztérium által helybenhagyott átalakítási tervet, melyet a nyári szünet alatt fognak végrehajtani, már helyet foglal az internátus céljaira felajánlott ház is, melyet a főgimnázium épületével egyidejűleg szándékoznak átalakítani olyképp, hogy a kath. internátus szeptemberre megnyitható legyen. Ez volt utolsó nagyobb alkotása, melynek jövőjére még súlyos betegsége alatt sem felejtett el gondolni. Sajnos, az internátus megnyitását már nem adatott megérnie.

Temetése f. hó 7-én d. u. 4 órakor történt az összes iskolák tanerőinek és tanulóinak s városi és vidéki közönségnek imponáns részvételével. A temetési szertartást *Okányik* Lajos dr. esperes-plebános végezte fényes papi segédlettel. A gyászszózatnál a férfi-énekkar énekelt s a gimn. tanulóifjúság gyászszózatot adott elő. A temetőben a tanári kar nevében *Varanai* István tanár búcsúztatta el a felejthetetlen halottat, akire soha meg nem szűnő kegyelet fog gondolni volt tanítványainak nagy serege és a szakolczi kir. kath. főgimnázium tanári kara.

Alsószűcs ünnepe. Felejthetetlen fényes ünnepség keretében fogadta a trencsényi Alsószűcs és Hrovovka község lakossága pünkösdi vasárnapján új lelkipásztorát. A föld egyszerű népének hálája és köszönete nyilvánult meg az új lelkész fogadtatásában a Püspök úr iránt, hogy nekik adta *Chmielovszky* Lászlót, másrészt ünnepelni kívánták azt az igazi szívjósággal, telített papot, ki segédlelkési minőségében is lelkiatyai teendőin kívül tudott módot, alkalmat találni, hogy az odajövetele előtt megingott lelkibéke a lakosság szívébe újra visszatérjen. Örült, lelkesegett Alsószűcs népe, mikor meghallotta, hogy *Dreher* Antal nagybírtokos mint patrónus *Chmielovszky* László s. lelkésznek juttatta a plebániát javadalmat. Nagyban készültek tehát fogadtatására. Piros pünkösdi napjának reggelén vonult be az új plebános, hogy átvegye

hiveinek lelki gondozását. Alsószűcs község bejáratánál fenyőgalyakból készített és nemzeti színű zászlócskákkal izlésesen dekorált diszkapu várta a kocsin Felsőszűcsről érkező plebánost. A diszkapunál a községi bíró és jegyzővel élén a lakosság apraja-nagyja sereglett össze. Mikor a néptömeg elé ért az új lelkipásztor, a jegyző meleg és őszinte szavakkal üdvözölte az érkezőt, majd *Humaj* Mariska a községi bíró leánykája egy hatalmas, diszes esokrot nyújtott át az érkezőnek, ki apostoli lelkesedéstől áthatott köszönő szavaiban ígérte, hogy minden szive dobbanásában hűvé kíván lenni. Zene mellett vonultak be a szentegyházba, hol az új plebános megtartotta szentmiséjét és szentbeszédét. Az egyházi funkciók végeztével a plebánia lakban az új lelkész vendégül látta a község elöljáróit, hol az ebéd folyamán lelkes felkészítőt mondtak gróf *Batthyány* Vilmos megyéspüspökre, az új lelkipásztorra stb. A kedves és örömteli ünnep sokáig fog élni a jó alsószűcsi emlékezetében.

Báró dr. Korányi Frigyes, fővárosi egyetemi tanár, az országos igazságügyi orvostanács elnöke, igazolja, hogy „természetes **Ferencz József**-keserűviznek már kis mennyiségben véve is rövid idő alatt minden kellemetlen mellékhatást nélkül biztos hashajtó hatása van.“ Kapható gyógyszerészeknél és fűszerkereskedőknél. A szétküldési-Igazgatóság Budapestben.

Pöstyénfürdőből. A vigalmi bizottság f. hó 29-én Péter és Pál napján és a következő napon *nemzetközi galamblovó versenyt* rendez. A verseny helye ezidő szerint még nincs megállapítva. A versenyhez eddig a következők tűzték ki díjakat: *Erdődy* Imre gróf es. és kir. kamarás, főrendiházi tag, a fürdő tulajdonosa, *Erdődy* Imréné grófné, a fürdőbizottság és a fürdőigazgatóság.

Lezuhant a háztetőről. Végzetes baleset történt mult csütörtökön a nyitrai malatagyárban. Gaál Ferenc nyitrai cserepes tetőjavítási munkálatok közben lezuhant a mintegy 16 méter magas épületről. Súlyos sérüléseivel a nyitrai kórházba szállították, hol még aznap meghalt. Gaál Ferenc állítólag epilepsiában szenvedett s egy ilyen epileptikus rohamban esett volna le a háztetőről.

Népszövetségi népgyűlés Pöstyénben. (Saját tudósítónktól.) — Pünkösdi másodnapján nagyarányú és jól sikerült népgyűlés folyt le Pöstyénben, melyet a népszövetségi tagok kérelmére a vezetőség hitt össze azon célból, hogy Pöstyén katolikus polgárságában felbressze a katolikus öntudatot s az országos érdekekkel fellebbanó katolikus mozgalmak tüzt, s nevezetesen, hogy felvilágosítsa a legjobban érdekelt népet a katolikus jellegében megtámadt pöstyéni iskola ügyében.

A népgyűlésen Pöstyén számottevő és hívő katolikus lakossága nagy számban jelent meg, a népgyűlés elnökeül egyhangúlag lelkészedéssel megválasztotta dr. *Vissnyovszky* József t. megyei főorvost, aki megnyitván a gyűlést felkérte *Bubrics* Mihály vágymedencei plebánost, hogy ismertesse a pöstyéni kath. iskola ügyét.

Bubrics plebános hivatkozván arra, hogy a betegeskedő pöstyéni plebános helyett a főegyházmegyei hatóság részéről ő lett megbízva az iskolaügy vezetésével, illetve védelmével — mert 7 évi pöstyéni káplánkodása alatt jól megismerhette a pöstyéni viszonyokat — nagy készütséggel kidolgozott 1 óras beszédben kifejtette az iskola fontosságát a hitélet szempontjából, s óva intette Pöstyén kath. lakosságát, hogy tartsák fenn ősrégi kath. iskolájukat, ha gyermekeiknek vallásérkösi nevelését biztosítani látják akarják a jövőben.

"ZENIT" ASBEST-PALA

mely mint tetőfedőanyag egyenértékű az Eternit-tel, és annál könnyebb, tűzállóbb és nem törékeny. — Vezérképviselősege

Nyitra és vidéke részére LINKENBERG JÓZSEF vaskereskedőnél, Nyitra, Pár-utca 22. Telefon 66.

A vezérképviselő elvállal a „Zenit Asbestpala r.-t., Puhó Kucskó“ nevében teljes épületek fedését, tehát szükség esetén régi zsindelyes, cserépfedelű, vagy szalmával fedett házak tulajdonosai forduljanak ide **áránlatért** és mintalapért (díjmentes). — Több vagon az árúból és mindennemű építőanyagból állandóan raktáron tartatik.

Hivatkozott a francia felekezetenküli iskolák szomorú következményeire s idézte több nagy-névű paedagogus és szociologus szavait és statisztikáját, miszerint a felekezetenküli laicizált iskolák nem nevelnek hasznos polgárokat a hazának s a társadalomnak, hanem nagy számú gyermekbűnöst. Ámbár — úgymond — a mi állami iskoláink ma még mindenben, tehát a valláserkölesi nevelés terén is megfelelők, mégsem nyújt garanciát a jövőre nézve az az agresszív szabadkőműves szellem, mely oly erős támadást intéz országzszerre a hitvallásos és különösen a kath. iskolák ellen.

Felhívja a polgárságot és a Népszöveget, hogy minden erejével hasson oda a község vezetésében, hogy a régóta fenálló kath. iskola továbbra is fenntartassék és a szükség szerint az eddigi gyakorlat szerint a község hozzájárulásával — mert hisz ez a kulturális feladat előbbre való mint a nagy költségen előirányzott vízvezeték létesítése — továbbra is fejlesszessék.

Határozati javaslatot terjeszt elő ily értelemben, miszerint a most miniszteriumban felebezés alatt álló ügy elvitázhatlan joga biztosításának annál is inkább, mert a katolikus iskola ily jellege minden időben az illetékes faktorok által elismertett és az 1868. évi iskolai törvény által megerősített.

A népgyűlés elnöke kimondta az egyhangúlag és lelkesedéssel elfogadott határozatot és *Bucsek* Mátyás pöstyéni segédlelkész lelkes buzdító szavai után a népgyűlést bezárta, amely legnagyobb rendben oszlott széjjel.

Szokolczi állapotok. Mult számunkban ily cím alatt megjelent közleményünk, utólagos értesülésünk következtében némi helyreigazításra szorul. A dr. *Mitták* Jenő ügyvéd nevével kapcsolatos eset ugyanis semmi összefüggésben nincs a választással s a politikai mozgalmakkal, hanem egészen más eredetű. A esendőri kirendeltségben pedig sokan a városi autonómia megsértését látják s azt mondják, hogy erre nem is volt elegendő ok. A városi képviselőtestület hír szerint állást készül foglalni ez ügyben.

Eltűnt. Bezák Antal 23 éves chinoráni legény f. évi június hó 2-án ismeretlen helyre távozott és azóta nem tért vissza. A nyitrai zambokrési főszolgabíró országzszerre körözötti.

Börönd az országuton. Nyitraegerszegh községben, mint lapunknak írják, egy nagy sárga utazó böröndöt találtak az országuton. Egy arra száguldó autóról esett le. A község házában van letétbe helyezve a gazdátlan börönd. Jogos tulajdonosa ott átvetheti.

Életmentő atya. A napokban történt, hogy Julina József galgóczi molnár 6 éves fia a malom körül járkált a Vág folyó partján. Egy véletlen pillanatban elsédült, s egyensúlyát veszítve, a folyóba zuhant. A víz sebes árja a szerencsétlent a malom hajója alá sodorta. Szerencséjére atyja észrevette az esetet s nagy erőfeszítéssel kimentette fuldokló fiát a hullámsírból.

Megverték a bírót. Sztojka Sándor, Sztojka Bakara és Lakatos Mátyás üzbeigi illetőségű kőbor cigányoknak sok borsot tört az orruk alá Lencsés Antal királyi-i községi bírót. A közelmúltban a három cimbor a határban megleste és alaposan elpálholta a bírót. Lencsés hatósági közeg elleni erőszak címén feljelentést tett a cigányok ellen, minek folytán a nyitrai kir. törvényszék elrendelte a jómadarak letartóztatását. Igen ám, csak hogy a cigányok nem mutatkoztak azóta Királyin, s tudj Isten merre kóborolnak, így nincs is kilátás rá, hogy tettekért egyhamar méltó jutalomban részesüljenek.

Pórujárt halász. Svecz István szarkahegy-i napszámos folyó hó 11-én elragadta a halászszenvedélye és halászni ment a tormosi réten levő tavakra. Természetesen nem hálóval, sem pedig horoggal, hanem dinamittal. Délután két óra tájban gyújtotta meg az első gyutasot, de nem tudni, hogy, hogy nem elkésett vele. A dinamit felrobbant a kezében és karját teljesen széjjelroncsolta. Súlyos sérüléseivel a nyitrai közpórházba szállították, hol másnapra amputálták kezét. Szvecznek azonkívül még a hatósággal is meggyűlt a baja. A halászati törvény ugyanis tiltja a halaknak dinamittal való pusztítását, Svecz pedig ilyen szándékkal ment ki a tócsákhoz.

Lefoglalt pénz. A vágúj helyi járás főszolgabírójának tudomására jutott, hogy a vágúj helyi népbank verbói fiókja hatósági engedély nélkül gyűjtést indított bizonyos célra. Rákóczy Lajos főbíró mult szombaton reggel váratlanul benyitott a verbói fióktintézet üzlet-helyiségébe és a gyűjtés könyvelési adatait kérte. Az igazgató azonban kereken megtagadta a könyvek kiszolgáltatását. A főbíró erre karhatalmat vett igénybe s a gyűjtött pénzekből 400 koronát lefoglalt.

Végzetes faszállítás. Barát János üzbeigi lakos f. hó 12-én reggel fát fuvarozott, miközben lovai megbokrosodtak és a szegény atyafit, ki a szekere mellett ballagott, a falhoz szorították. Később egy hirtelen mozdulattal felborították a szekeret, minek folytán több hasáb fa Barát János fejét érte és azt több helyen bevverte. A szerencsétlenül járt embert súlyos sérüléseivel a nyitrai közpórházba szállították.

Körözött betörő asszony. A közelmúltban történt, hogy Ersekujvárott Csiesmics Lujza odaváló lakosnőnél éjnek idején betörők jártak és pénzt, valamint több ékszerét és ruháját ellopták. Nyomozás során kiderült, hogy a betörést özv. Balázs Jánosné nyéki asszony követte el, ki az időtájt Ersekujvárott szolgált. Mire ezt azonban kinyomozta a csendőrség, Balásznénak már hült helye volt Ersekujvárott. A nyitrai kir. törvényszék elrendelte országos köröztetését.

Tekintettel arra, hogy versenytársaim a rudvas árát aránylag magasra tartják, ezennel jelentem, hogy folyó évi május hó 1-től kezdődőleg a rudvas árát a versenyárakkal arányban 2-3 koronával leszállítottam. Kovácszenet (két-szer mosott) 100 kkgknt 3 kor. 20 fillérért szállítok, a steier kocsi-tengelyt 6 koronával adom; áraitat tessék a verseny áraival összehasonlítani. — Mint a Vág völgyi Zenit Astbestpala gyár képviselője, Nyitra és vidékén elvállalok bármely épületre nézve tetőfedést. — Tessék árajánlatot kérni. Linkenberg József vaskereskedő Nyitra, Párutca 22. (Telefon sz. 66.) 111. 1-1.

CSARNOK

Nagy- és Kisörvistyé története.

— Hely- és művelődéstörténeti tanulmány. —

Oklevelek alapján írta: Follajtár József.

X.

Nemes családok.

Ocskayak. Nézzük az Ocskay-család hiteles okleveleit. Cseklész várát a Huntpázmán nemzetség 1209-ben kapta adományban (fejér C. D. III/1. 73. III/2. 468.) s a cseklészinek nevezett ágból való Pálnak, vagy fiának Bökénynek tulajdonítják a cseklézi vár építését (Dr. Karácsonyi János: M. Nemzetség II. 214. és fejér C. D. VIII/2. 526—527.) Bökény neje Erzsébet, III. Béla király unokája volt (1236-1260.), kivel Cseklészen lakott. Sem róla, sem pedig utódjairól nem tudunk országos dolgokat. A cseklézi ág kihaltával a szentgyörgyi ág örökölte birtokait és 1308-ban ez fizette ki a leányokat (Anjoukoriokm. I. 152.) Nem hosszú ideig bírhatta azt a család, mert rövid időre már Csák Mátét találjuk birtokosnak, még pedig vétel útján. Az okmányok szerint Abrahám fia, III. Abrahám adta el — lehet, hogy nem is jószántából — és Csák Máténak halálával jutott a király kezére, ki azt 1323. évi április 28-án kelt okmány szerint vörös Abrahámmal elcserelelte Semphéért, megtartva maga részére a nagyobbik hidvámot. A birtokba iktatást a pozsonyi káptalan eszközölte 1324. évi március 11-én.

1348. márc. 7-én Lökös Lőrinc és Mauritus Mokus testvérek, néhai Vörös Abrahám fia elcserelelte a pozsonyi káptalan

előtt cseklézi, vörösvári és kaplatti birtok-részeikre. Mokus kapta a veresvári és kaplatti részeket meg 40 márka széles bécsi garast, Lökös pedig Cseklészt.

Lökös fia, Miklósnak csak leányai voltak u. m. Anglis férjezett Eöri Péterné, Maretyl Seolastica Thuróczy Benedekné és Anna Veszszős Tamásné, kiket a király 1361. évi május 20-án fiusított és a kikkel 1392. évi március 26-án Zsigmond király elcserelelte Cseklészt Apponyvárral és tartozékaival.

1450-ben Rozgonyi György, László király beleegyezésével leányának férjezett szentgyörgyi és bazini Imre grófnőnek a pozsonyi káptalan előtt beírja fél Cseklészt (a várat), Cseklész, Szempez és Beeske községeket, egy pozsonyi kőházat, Veresvár községet stb. (Ot. Dpl. 15121.)

Ha már most a hiteles okmányok alkotta láncot tekintjük, mely több mint kétszáz éves időt fog össze olyannyira, hogy abba csak rövid időre sem lehet az Ocskay őseket elhelyezni: bizonyos, hogy ezen oldalról megdöntöttük a családi okmányok nyomán összeállított családfát és történetet.

Nézzük a második tételt a Dub családot. 1379-ben tényleg találkozik Duby családot, melynek tagjai közül Leweő Miklós Dubován ura. 1414-ben Duby János királyi ember a vágúj helyi prépostságnak Pobedim és Bassócz községekbe való iktatásánál, Peke fia, András mint tanu szerepel a kis- és nagybarnolehiak perénél. De ugyanakkor ott vannak az Ocskói Lack fiai Imre, Egyed, János; ott András fiai István, Mihály és végül Simon fia János. Tegyük fel, hogy rokonok voltak, de nem azonos értelemben, a hogy a családi történet őket nevezi. Az olyan tekintélyes multú családnak a minőnek én az Ocskayékat látom a néhány okmány gyenge világításában nincs szüksége arra, hogy Atillától származtassa le magát, sem arra, hogy a Forgáchék őseihez folyamodják történetért, de végül a Duby családnál sem kell forrást és eredetet keresnie, ott van az, mint már kimutattam, az Ákosban, ki rokonaival még a tatárjárás előtt birta e vidéknek tekintélyes részét és az egykori résznek apró darabja a kis Othlik része: az Ocskó.

Ezekből láthatjuk, hogy Ocskay Alajos úr jegyzetei nem helyt állók. Egy alkalommal szóba hoztam ezen meggyőződésemet egy a vidék történetével ismerős úrnak, felvilágosítást kérve aziránt, nem tudná-e mi módon jutott azokhoz Ocskay úr? Az illető úr úgy magyarázta meg ezt, hogy Ocskay Alajos annak idejében járatos volt Mednyánszky Alajos báróhoz, ki tudvalevőleg sokat foglalkozott az Apponyiak történetével és ettől halhatta azokat. Azt, hogy ilyen formában dolgozta fel, a családja iránti szeretetével indokolta. Örvistyén a család zálogjogon birtokos. Első ilyen szerzeménye 1615-ben 200 forintban zálogba vett ama három jobbágytelek melyeket Török Erzsébettől (férjezett Prechinszky Györgyné) Ocskay Gáspár vett. Birta az 1616-ban Komjáthy Menyhért és neje Henz Magdolnától 8 forintban beirt malomrészüket. Azután Hodossy Bálint és Jánostól 100 forintban birt három jobbágytelket, melyekből kettő népes volt és egy néptelen; s végül a Henz Margittól 300 forintban vett birtokrészeket.

Ezekből az egyik jobbágytelket Radosics János nevű hívének 40 forintban 1625-ben Ocskay Gáspár beirt, a többit pedig Ocskay Ferenc azon tétellel, hogy testvérét Kristófot véresre verte és ezáltal hűtlenségbe esett — elvesztette. Az ilyen formán gazdátlaná vált részeket Eszterházy Miklós nádor 1639. évi március 29-én Eszterházy Farkasnak adomá-

mányozta. Az elvesztett birtokért folytatott levelezések, folyamodványok, tiltakozások, egyezkedések iratai egész fasciculusokat töltenek ki. Eszterházy Farkas ugyanis a neki conferált birtokot visszaadta Ocskay Ferencnek, ez ellen a család többi tagjai tiltakoztak és az ügy elhúzódott tiz évnél hosszabb időre.

1653-ban Pálffy Pál nádor, majd 1666-ban Wesselényi Ferenc nádor adta adományban. Végül Ocskay éva kapta meg azokat, kitől a jobb módba jutott utódok kiváltották s így megszűnt a rövid életű birtoklásuk. Ha nem csalódom Ocskay Gáspárnak kellene tulajdonítani az itteni evangélikus egyház felvirágoztatását. Gáspárról tudjuk ugyanis, hogy mint Thurzóék udvari bizalmas embere kiváló szerepet játszott az evangélikus egyház szervezésében; tagja volt a zsolnai zsinatnak stb. A család később katolizált és úgy a megyében, mint a történet lapjain is több tagja közismert.

Nyilt-tér.

Borszéki
GYÓGY-ÉS ÜDÍTŐVIZ.

A SZÉNSAVAS ÁSVÁNYVIZEK
KIRÁLYA!

„BORSZÉKI“
az ásványvizek királya,
angolkór és
vérszegénység
ellen páratlan gyógyszer.
Mint üdítő és hűsítő ital a
legelső minden vizek között.

Főraktár:
BRIX JÁNOS FIA UTÓDA
fűszer-, csemege- és ásványviz-
kereskedőnél — **Trencsén.**
59. 15-15.

Vasuti menetrend

Ervényes 1911. május 1-től.

Nyitra—Érsekujvár. Nyitráról ind. 6:24, 7:37, 10:43, 12:49, 4:48, 10:40, Érsekujvárra érke. 7:37, 8:44, 11:46, 1:52, 6:00, 11:43.	Érsekujvár—Nyitra. Érsekujvárról ind. 4:26, 6:50, 9:52, 1:15, 4:49, 8:45, Nyitrára érke. 5:27, 8:00, 11:07, 2:21, 5:51, 9:51.
Nyitra—Ntapolcsány. Nyitráról ind. 5:42, 8:05, 11:42, 2:26, 5:56, 9:56, Nagytapolcsányba érke. 7:14, 9:22, 1:10, 3:45, 7:20, 11:15.	Ntapolcsány—Nyitra. Nagytapolcsányból indul 4:57, 5:52, 9:23, 10:57, 3:11, 6:20, 9:15, Nyitrára érke. 6:19, 7:20, 10:37, 12:19, 4:33, 9:02, 10:31.
Ntapolcsány—Németpróna. Nagytapolcsányból ind. 7:21, 1:15, 7:24, Németprónára érke. 10:15, 4:04, 10:00.	Németpróna—Ntapolcsány. Németprónáról indul 3:25, 12:18, 6:01, Ntapolcsányba érke. 5:54, 2:56, 8:54.
Nyitra—Lipótvár. Nyitráról ind. 6:46, 9:05, 4:01, Lipótvárra érke. 7:54, 10:11, 5:18.	Lipótvár—Nyitra. Lipótvárról ind. 8:30, 11:13, 6:27, Nyitrára érke. 9:53, 12:40, 7:33.
Lipótvár—Kutti. Lipótvárról ind. 5:22, 11:17, Kuttiba érke. 11:31, 3:20.	Kutti—Lipótvár. Kuttiból ind. 7:10, 1:00, Lipótvárra érke. 10:21, 5:28.
Nyitra—Radosna. Nyitráról ind. 7:21, 12:41, 7:03, Radosnára érke. 9:04, 2:09, 8:36.	Radosna—Nyitra. Radosnáról ind. 4:36, 10:13, 3:01, Nyitrára érke. 6:31, 11:41, 4:43.

Telefon.

J. Özdöge. Már hoztuk lapunk mult számában.
S. E. Trencséntelepít. Csak a jövő számban hozhatjuk. Kellems üdülést és sikeres kúrát kívánunk.

PÉTERFALVAI PAPIRGYÁR
OCEAN GGB.

LEGJOBB MINŐSÉGŰ
HAZAI
GYÁRTMÁNYŰ
OKMÁNY, IRÓ ÉS
FOGALMI PAPIROK
KAPHATÓK MINDEN JOBB
PAPIRKERESKEDÉSSEN

Megérkezett a világraszóló legujabb, legjobb találmány!

**ÉLETMENTŐ
USZÓRUHA!**

::: Hölgyek, urak és gyermekek részére

Vizbefuladás kizárva!

Uszásnál, fürdésnél és evezésnél nélkülözhetetlen!!

Legkitünőbb úszót is érheti baleset!

Ezen találmány legközelebb a Gisser-féle uszodában lesz a közönségnek bemutatva!!

Nyitra város és megye részére egyedül és kizárólag kapható:

**VEREBÉLY GÉZA
DIVATÁRÚHÁZÁBAN.**

45. 17-0.

**Vajda J. butorkereskedő
Nyitra, Pár-utca 22. sz.**

Modern butorok jó minőségben legolcsóbban kaphatók nálam pontos kiszolgálás mellett.

BUTORAIM száraz anyagból, kitünő iparosok által legegyszerűbbtől a legfinomabb kivitelig jó izléssel és a legnagyobb szakavatottsággal készülnek.

Nagy választék háló, ebédlő s szalon-szoba butorokban.

Mindennemű réz-, nikkel- és vasbutor, veranda és kerti butorok. Iroda-, előszoba- és konyhaberendezések. Saját kárpitos műhelyem, ahol legmodernebb kárpitos és díszítési munkák szakszerűen és izléseesen állíttatnak elő.

5. 14-30.

Figyelem!

Megérkeztek:

Figyelem!

Friss lipói túró
Friss ementhali sajt
Friss gróji sajt
Friss szalámi (magyar)
Friss saláta olaj
Friss uborka ecetben
Friss borecet izletes
Friss ásványvizek

Raffia, kékkő, szőlőkötözőfonál,

finom zabori bor:

1 nagy üveg zamatos bor 45 kr.
1 nagy üveg zabor gyöngye 55 kr.
1 nagy üveg zabori rizling 60 kr.
1 nagy üveg zabori vörös 65 kr.
Üres palackok 5 kr.-ért visszavétnak.

PÉCS EDE kereskedő és szőlőbirtokos **NYITRÁN.**

83. 7-52.

DR. BERÉNYI SÁNDOR
FOGORVOSI ÉS FOGTECHNIKAI
0000000 MÜTERME 0000000
NYITRÁN, VÁROSHÁZ-TÉR 3. SZ.

Fog- és gyökéreltávolítás
cocainnal, fájdalom nél-
kül. Tartós fogtömések
ezüst és arannyal, ce-
ment és porcellán email-
lal. A fogzománc színé-
nek teljesen megfelelő
égetett porcellántömé-
sek készítése. Műfogak
szájpádlás nélkül. Telje-
s fogsorok készítése és
behelyezése. Aranykoron-
ák és aranyhidak. Tör-
ött darabokon javítások
helyben eszközöltetnek.

Rendelés naponta d. e.
11-12 óráig és d. u. 2-5-ig.

100 4-5

„KOLLARIT“
bőrlemez
a jelenkor legjobb
tetőlemeze.

Egyedelárusító:
Bäck Márk és fiai
fakereskedők
Nyitra.

Állandó raktár asz-
falt, kátránylemez és
elszigetelőlemezből

63 14-39

WEIGL ANTAL

PAPI- ÉS POLGÁRI RUHAKÉSZÍTŐ
NYITRÁN, MEGYEHÁZ-UTCA.

Ajánlja dús raktárát angol és hazai
gyártású szövetekből és mindennemű

szőrmékből.

Készít úgy egyházi mint világi
urak részére őszi és tavaszi

felöltőket,

téli és nyári idényre divatos

öltönyöket,

továbbá: reverendákat,
cimadákat, biretumokat,
mucetumokat, bundákat

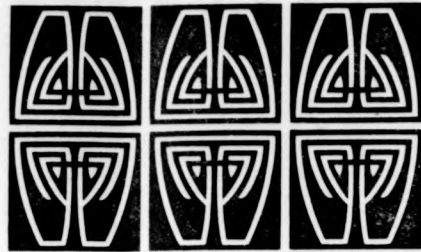
stb. izlésesen, pontosan és
a legjutányosabb áron.

Vidéki rendeléseket pontosan és
a lehető leggyorsabban eszközöl.

9. 23-32

Hirdetések

a „NYITRAMEGYEI SZEMLE“
számára igen jutányos áron
felvétetnek Nyitrán, Huszár
István úr könyv- és papir-
kereskedésében, ugyanitt a
lapra is elő lehet fizetni.

Két-három középiskolát végzett
ifjak, könyvkereskedő-, könyv-
nyomdász- vagy könyvkötő-

tanulóknak ::

azonnal felvétetnek
109. 2-0. **Huszár István**
könyvkereskedésében, Nyitrán.

A nyitrai Iparbank áru- és gép-osztálya.

Van szerencsénk a t. gazdaközönség b. tudomására hozni, hogy az inézetünk által
ujjonnan létesített **áru- és gép-osztály** mintaraktárát folyó hó 15-én
(előbb: felső Guttman sörösarnok) megnyitottuk. a Bottyán-utcaival szemben

Ezen osztálynak létesítésével nemcsak vármegyénk gazdaközönségének vélünk
hasznos szolgálatot tenni, hanem a hazai ipar gyakorlati pártolásának nagy nemzeti
gondolatát is előbbre vinni óhajtjuk.

A modern gazdasági gépek és eszközök iránt napról-napra fokozódó kívánalmak,
valamint a velünk összeköttetésben álló gazdaközönségnek azon óhaja, hogy összes
mezőgazdasági gépszükségletük általunk nyerjen kielégítést, arra készített bennünket,
hogy a legelső versenyképes hazai gépgyárakkal lépünk összeköttetésbe.

Géposztályunk a világ piacán első helyen álló

M. Kir. Államvasutak Gépgyárának
gyártmányait hozza forgalomba.

Az említett gyár készítményei a tökéletesség legmagasabb fokán állanak és álta-
lános ismeretes, hogy azok a külföld hasonnemű gyártmányaival a versenyt minden
tekintetben kiálják.

A gondos kivitelért és a gyártmányok megfelelő működéséért teljes szavatosságot
vállalunk; gépresek, melyek egy éven belül anyaghiba folytán eltörnek, díjtalanul
ujjakkal lesznek kicserélve. Az általunk szállított gépeknek javítását szintén elvállaljuk.

A gépeket a legelőnyösebb árak és a legkedvezőbb fizetési feltételek mellett áll
módunkban szállítani.

Megvagyunk róla győződve, hogy a t. gazdaközönség ezen, áldozatokkal járó
törekvésünket méltatva, állandó megrendeléseivel elősegíteni fogja hazánk gyáriparának
fellendülését.

Kelt: Nyitrán, 1911. évi május hó 16-án.

98. 5-26.

Nyitrai Iparbank.

A nők legforróbb vágya szépnek lenni!

Ezt legkönnyebben érhetik el a Hajós-féle
ARADI „IBOLYA-CREME“

használatával. Meglepő gyorsan tünteti el
szeplőt, májfoltot, bőrvörösséget

105. 5-15.

és mindennemű más arctisztálanságot.
Egy tégely ára 1 korona.

Egy darab „Ibolya-creme“ szappan
70 fillér, egy doboz „Aradi Ibolya-
Hölgypor“ 1 korona 20 fillér, egy
üveg „Ibolya-tej“ ára 1.— korona.

Kapható a készítőnél: **HAJÓS ÁRPÁD** gyógyszerárában
Aradon és **KUBÁNYI ISTVÁN** úr drogeriájában Nyitrán,
valamint az ország minden nagyobb gyógyszerárában,
drogeriájában és továbbá illatszerek kereskedésében.